

ĐỀ 60

ĐỀ HSG TOÁN 9 HẢI DƯƠNG NĂM 2023-2024

Câu 1. (2,0 điểm)

- 1) Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn $a+b+c=6$ và $\sqrt{a}+\sqrt{b}+\sqrt{c}=4$.

Chứng minh rằng:
$$\frac{\sqrt{a}}{a+5} + \frac{\sqrt{b}}{b+5} + \frac{\sqrt{c}}{c+5} = \frac{10}{\sqrt{(a+5)(b+5)(c+5)}}$$

- 2) Cho $f(x) = \frac{x^3}{1-3x+3x^2}$. Hãy tính giá trị của biểu thức sau:

$$A = f\left(\frac{1}{2022}\right) + f\left(\frac{2}{2022}\right) + \dots + f\left(\frac{2022}{2022}\right) + f\left(\frac{2021}{2022}\right).$$

Câu 2. (2,0 điểm)

1) Giải phương trình: $3x^2 + 6x - 3 = \sqrt{\frac{x+7}{3}}$.

2) Giải hệ phương trình:
$$\begin{cases} xy + x + 1 = 7y \\ x^2 y^2 + xy + 1 = 13y^2 \end{cases}$$

Câu 3. (2,0 điểm)

- 1) Tìm các số nguyên $x; y$ thỏa mãn đẳng thức: $8x^2 y^2 + x^2 + y^2 = 10xy$.
- 2) Cho $p; x; y$ là các số tự nhiên thỏa mãn $px^2 + x = (p+1)y^2 + y$. Chứng minh rằng $px + py + 1$ là số chính phương.

Câu 4. (3,0 điểm)

- 1) Cho đường tròn tâm O , bán kính R . Điểm A nằm bên ngoài đường tròn tâm O . Qua A vẽ hai tiếp tuyến AB, AC với đường tròn (B, C là các tiếp điểm). Gọi M, N lần lượt là trung điểm của AB, AC ; H là giao điểm của AO với BC . Lấy điểm E bất kì trên đường tròn (E khác B và C). Qua E vẽ tiếp tuyến với đường tròn tâm O , tiếp tuyến này cắt đường thẳng MN tại K .

a) Chứng minh rằng: $MN^2 = AH \cdot HO$;

b) Chứng minh rằng: $KA = KE$.

- 2) Cho tam giác ABC có ba góc nhọn, nội tiếp đường tròn ($O; R$). Gọi D, E, F lần lượt là giao điểm của các đường thẳng AO với BC, BO với AC, CO với AB .

Chứng minh rằng: $AD + BE + CF \geq \frac{9R}{2}$.

Câu 5. (1,0 điểm)

Cho $a; b; c$ là các số thực dương thỏa mãn: $a+b+c=1$.

Tìm giá trị nhỏ nhất của biểu thức:
$$S = \frac{a^2 + b^2 + 2}{a+b-ab} + \frac{a^2 + c^2 + 2}{a+c-ac} + \frac{c^2 + b^2 + 2}{c+b-cb}$$
.

---Hết---

ĐÁP ÁN

Câu 1 (2,0 điểm)

1) Cho a, b, c là các số thực dương thỏa mãn $a + b + c = 6$ và $\sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c} = 4$.

$$\text{Chứng minh rằng: } \frac{\sqrt{a}}{a+5} + \frac{\sqrt{b}}{b+5} + \frac{\sqrt{c}}{c+5} = \frac{10}{\sqrt{(a+5)(b+5)(c+5)}}$$

2) Cho $f(x) = \frac{x^3}{1-3x+3x^2}$. Hãy tính giá trị của biểu thức sau:

$$A = f\left(\frac{1}{2022}\right) + f\left(\frac{2}{2022}\right) + \dots + f\left(\frac{2020}{2022}\right) + f\left(\frac{2021}{2022}\right).$$

1) Từ giả thiết ta có

$$(\sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c})^2 = 16 \Rightarrow \sqrt{ab} + \sqrt{bc} + \sqrt{ca} = 5$$

$$\text{Suy ra } a + 5 = a + \sqrt{ab} + \sqrt{bc} + \sqrt{ca} = (\sqrt{a} + \sqrt{b}) + (\sqrt{a} + \sqrt{c})$$

Tương tự ta có:

$$\bullet \quad b + 5 = b + \sqrt{ab} + \sqrt{bc} + \sqrt{ca} = (\sqrt{b} + \sqrt{c})(\sqrt{b} + \sqrt{a})$$

$$\bullet \quad c + 5 = c + \sqrt{ab} + \sqrt{bc} + \sqrt{ca} = (\sqrt{c} + \sqrt{a})(\sqrt{c} + \sqrt{b})$$

Do đó:

$$\frac{\sqrt{a}}{a+5} + \frac{\sqrt{b}}{b+5} + \frac{\sqrt{c}}{c+5} = \frac{\sqrt{a}}{(\sqrt{a} + \sqrt{b})(\sqrt{a} + \sqrt{c})} + \frac{\sqrt{b}}{(\sqrt{b} + \sqrt{c})(\sqrt{b} + \sqrt{a})} + \frac{\sqrt{c}}{(\sqrt{c} + \sqrt{a})(\sqrt{c} + \sqrt{b})}$$

$$\stackrel{i}{=} \frac{\sqrt{a}(\sqrt{b} + \sqrt{c}) + \sqrt{b}(\sqrt{c} + \sqrt{a}) + \sqrt{c}(\sqrt{a} + \sqrt{b})}{(\sqrt{a} + \sqrt{b})(\sqrt{b} + \sqrt{c})(\sqrt{c} + \sqrt{a})} = \frac{2(\sqrt{ab} + \sqrt{bc} + \sqrt{ca})}{\sqrt{(a+5)(b+5)(c+5)}}$$

$$\stackrel{i}{=} \frac{10}{\sqrt{(a+5)(b+5)(c+5)}}$$

$$\text{Vậy } \frac{\sqrt{a}}{a+5} + \frac{\sqrt{b}}{b+5} + \frac{\sqrt{c}}{c+5} = \frac{10}{\sqrt{(a+5)(b+5)(c+5)}}.$$

2) Trước hết, ta chứng minh được: Nếu $x + y = 1$ thì $f(x) + f(y) = 1$.

$$\text{Thật vậy } f(x) = \frac{x^3}{1-3x+3x^2} \Rightarrow f(y) = f(1-x) = \frac{(1-x)^3}{x^3+(1-x)^3}$$

$$\text{Suy ra } f(x) + f(y) = f(x) + f(1-x) = \frac{x^3}{1-3x+3x^2} + \frac{(1-x)^3}{x^3+(1-x)^3} = 1 \text{ và } f\left(\frac{1011}{2022}\right) =$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2}.$$

$$\text{Ta có } A = \left[f\left(\frac{1}{2022}\right) + f\left(\frac{2021}{2022}\right) \right] + \dots + \left[f\left(\frac{1010}{2022}\right) + f\left(\frac{1012}{2022}\right) \right] + f\left(\frac{1011}{2022}\right)$$

(biểu thức trên có 1010 dấu ngoặc vuông, mỗi biểu thức trong ngoặc vuông có giá trị bằng 1)

$$\text{Vậy } A = 1010 + f\left(\frac{1}{2}\right) = 1010,5.$$

Câu 2 (2,0 điểm)

1) Điều kiện xác định: $-7 \leq x \leq -1 - \sqrt{2}$ hoặc $x \geq -1 + \sqrt{2}$.

$$3x^2 + 6x - 3 = \sqrt{\frac{x+7}{3}} \Leftrightarrow 3(x+1)^2 = \sqrt{\frac{x+7}{3}} + 6 \quad (2)$$

$$\text{Đặt } y + 1 = \sqrt{\frac{x+7}{3}} \geq 0 \Rightarrow 3(y+1)^2 = x+7. \text{ Từ (2) suy ra } 3(x+1)^2 = y+7$$

$$\text{Ta có: } \begin{cases} 3(x+1)^2 = y+7 \\ 3(y+1)^2 = x+7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3x^2 + 6x - y - 4 = 0 \\ 3y^2 + 6y - x - 4 = 0 \end{cases}$$

$$3(x^2 - y^2) + 7(x - y) = 0 \Leftrightarrow (x - y)(3x + 3y + 7) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} y = x \\ y = \frac{-7}{3} - x \end{cases}$$

$$\text{TH1: } y = x \Rightarrow \sqrt{\frac{x+7}{3}} = x+1 \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq -1 \\ 3x^2 + 5x - 4 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow x = \frac{-\sqrt{73}-5}{6} \text{ (thỏa mãn)}$$

$$\text{TH2: } y = \frac{-7}{3} - x \Rightarrow \sqrt{\frac{x+7}{3}} = \frac{-4}{3} - x \Leftrightarrow \begin{cases} x \leq \frac{-4}{3} \\ 9x^2 + 21x - 5 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow x = \frac{-\sqrt{69}-7}{6} \text{ (thỏa mãn)}$$

$$\text{Vậy tập nghiệm của phương trình là } S = \left\{ \frac{-\sqrt{73}-5}{6}; \frac{-\sqrt{69}-7}{6} \right\}.$$

2) Nhận xét: $y = 0$ không thỏa mãn hệ $\Rightarrow y \neq 0$.

Chia cả hai vế của mỗi phương trình cho y ta được:

$$\begin{cases} xy + x + 1 = 7y \\ x^2 y^2 + xy + 1 = 13y^2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{y} + \frac{x}{y} = 7 \\ x^2 + \frac{1}{y^2} + \frac{x}{y} = 13 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{y} + \frac{x}{y} = 7 \\ \left(x + \frac{1}{y}\right)^2 - \frac{x}{y} = 13 \end{cases}$$

$$\text{Đặt } \begin{cases} a = x + \frac{1}{y} \\ b = \frac{x}{y} \end{cases}, \text{ ta có: } \begin{cases} a + b = 7 \\ a^2 - b = 13 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 7 - a \\ a^2 + a - 20 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 4 \\ b = 3 \\ a = -5 \\ b = 12 \end{cases}$$

- Trường hợp 1: $\begin{cases} a = 4 \\ b = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + \frac{1}{y} = 4 \\ \frac{x}{y} = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 3y \\ 3y^2 - 4y + 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow y = \begin{cases} x = 1 \\ y = \frac{1}{3} \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} x = 3 \\ y = 1 \end{cases}$

- Trường hợp 2: $\begin{cases} a=-5 \\ b=12 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+\frac{1}{y}=-5 \\ \frac{x}{y}=12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=12y \\ 12y^2+5y+1=0 \end{cases}$ (hệ vô nghiệm)

Vậy hệ phương trình có nghiệm là $(x;y) \in \left\{ \left(1; \frac{1}{3}\right), (3;1) \right\}$

Câu 3 (2,0 điểm)

1) Ta có: $8x^2y^2+x^2+y^2=10xy \Leftrightarrow x^2+y^2-2xy=8xy-8x^2y \Leftrightarrow (x-y)^2=8xy(1-xy)$.

Do $(x-y)^2 \geq 0$ với mọi x, y nên $8xy(1-xy) \geq 0 \Rightarrow 0 \leq xy \leq 1$.

Mặt khác do x, y nguyên nên $xy = 0$ hoặc $xy = 1$.

- Trường hợp 1: Nếu $xy=0 \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \Rightarrow y=0 \\ y=0 \Rightarrow x=0 \end{cases}$

- Trường hợp 2: Nếu $xy=1 \Leftrightarrow \begin{cases} x=y=1 \\ x=y=-1 \end{cases}$

Vậy, các cặp số nguyên $(x; y)$ thỏa mãn bài toán là $(0;0); (-1; -1); (1;1)$.

2) Ta có: $px^2+x=(p+1)y^2+y \Leftrightarrow p(x^2-y^2)+x-y=y^2 \Leftrightarrow (x-y)(px+py+1)=y^2$

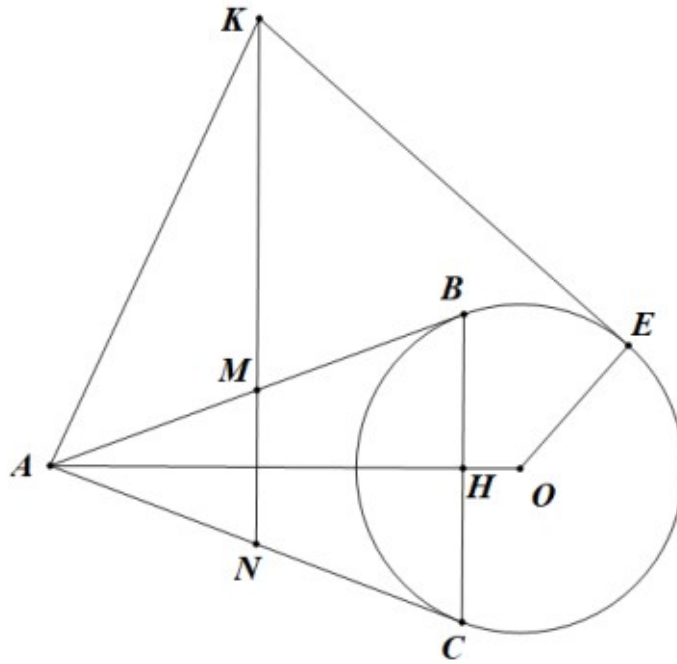
Đặt $d=(x-y; px+py+1)$ (với $d \in \mathbb{N}^+$) $\Rightarrow \begin{cases} (x-y):d \\ (px+py+1):d \end{cases}$

Vì $(x-y)(px+py+1)=y^2 \Rightarrow y^2:d \Rightarrow y:d$. Mà $(x-y):d \Rightarrow x:d \Rightarrow (px+py):d$

Ta có $\begin{cases} (px+py):d \\ (px+py+1):d \end{cases} \Rightarrow 1:d=d=1$.

Vậy $x-y$ và $px+py+1$ là hai số nguyên tố cùng nhau, mà $(x-y)(px+py+1)$ là số chính phương nên $px+py+1$ là số chính phương.

Câu 4 (3,0 điểm)

1) Ta có ΔABC cân tại A suy ra $AB = AC$

ΔOBC cân tại O suy ra $OB = OC$

Suy ra AO là đường trung trực của BC suy ra $AO \perp BC$ tại trung điểm H của BC.

Xét ΔABO vuông tại B có đường cao BH nên $AH \cdot HO = BH^2$

$$AH \cdot BO = BH^2 = \left(\frac{BC}{2}\right)^2 = \frac{BC^2}{4}$$

Vì MN là đường trung bình của ΔABC nên $MN =$

$$\frac{BC}{2} \Rightarrow MN^2 = \frac{BC^2}{4} \Rightarrow MN^2 = AH \cdot HO$$

Chứng minh $KA = KE$

ΔKEO vuông tại E, ta có

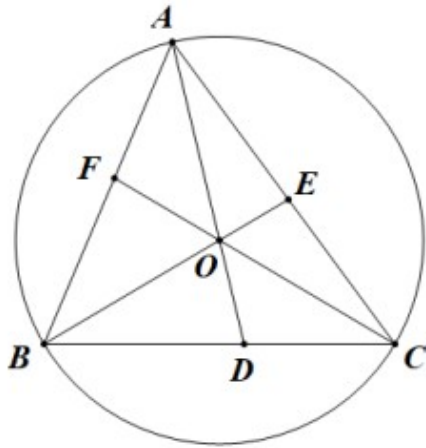
$$KE^2 = KO^2 - OE^2 = KO^2 - R^2 \quad (1)$$

Do $MN \parallel BC$, M là trung điểm của AB \Rightarrow I là trung điểm của AH

$$\Rightarrow AI = IH \Rightarrow OI - AI = OI - IH = OH \Rightarrow KA^2 = KO^2 - OA \cdot OH = KO^2 - OB^2 = KO^2 - R^2 \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra $KE^2 = KA^2 \Rightarrow KE = KA$.

2)

$$\text{Ta có: } \frac{OA}{AD} = \frac{S_{AOC}}{S_{ABD}} = \frac{S_{AOB}}{S_{ABD}} = \frac{S_{AOB} + S_{AOC}}{S_{ABC}}$$

$$\text{Tương tự: } \frac{OB}{BE} = \frac{S_{AOB} + S_{AOC}}{S_{ABC}}; \frac{OC}{CF} = \frac{S_{AOC} + S_{OBC}}{S_{ABC}}$$

$$\Rightarrow \frac{OA}{AD} + \frac{OB}{BE} + \frac{OC}{CF} = 2 \Rightarrow R \left(\frac{1}{AD} + \frac{1}{BE} + \frac{1}{CF} \right) = 2$$

$$\Rightarrow 2(AD + BE + CF) = R \cdot (AD + BE + CF) \cdot \left(\frac{1}{AD} + \frac{1}{BE} + \frac{1}{CF} \right)$$

Theo bất đẳng thức AM – GM, ta có: $AD + BE + CF \geq 3\sqrt[3]{AD \cdot BE \cdot CF}$ và

$$\left(\frac{1}{AD} + \frac{1}{BE} + \frac{1}{CF} \right) \geq 3\sqrt[3]{\frac{1}{AD \cdot BE \cdot CF}}$$

$$\Rightarrow 2(AD + BE + CF) \geq 9R \Rightarrow AD + BE + CF \geq \frac{9R}{2}$$

Dấu “=” xảy ra khi ΔABC là tam giác đều.

Câu 5 (1,0 điểm)

$$\text{Ta có: } \frac{a^2 + b^2 + 2}{a + b - ab} = \frac{a^2 + 1 + b^2 + 1}{(a + b)(a + b + c) - ab} = \frac{a^2 + 1}{a^2 + b^2 + ab + ac + bc} + \frac{b^2 + 1}{a^2 + b^2 + ab + ac + bc}$$

Chứng minh tương tự:

$$\frac{a^2 + c^2 + 2}{a + c - ac} = \frac{a^2 + 1}{a^2 + c^2 + ab + ac + bc} + \frac{c^2 + 1}{a^2 + c^2 + ab + ac + bc};$$

$$\frac{b^2 + c^2 + 2}{b + c - bc} = \frac{b^2 + 1}{b^2 + c^2 + ab + ac + bc} + \frac{c^2 + 1}{b^2 + c^2 + ab + ac + bc};$$

$$\frac{b^2 + c^2 + 2}{b + c - ac} = \frac{b^2 + 1}{b + c^2 + ab + ac + bc} + \frac{c^2 + 1}{b^2 + c^2 + ab + ac + bc}.$$

$$\text{Gọi } x = \frac{a^2+1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{a^2+1}{a^2+c^2+ab+ac+bc}$$

$$\Rightarrow x = (a^2+1) \cdot \left(\frac{1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{1}{a^2+c^2+ab+ac+bc} \right)$$

Áp dụng bất đẳng thức $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} \geq \frac{4}{x+y}$, $\forall x; y > 0$. Ta có:

$$\frac{1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{1}{a^2+c^2+ab+ac+bc} \geq \frac{4}{2a^2+b^2+c^2+2ab+2ac+2bc}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{1}{a^2+c^2+ab+ac+bc} \geq \frac{4}{a^2+(a+b+c)^2} = \frac{4}{a^2+1}$$

$$\Rightarrow x = \frac{a^2+1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{a^2+1}{a^2+c^2+ab+ac+bc} \geq \frac{4(a^2+1)}{a^2+1} = 4$$

Chứng minh tương tự, ta có:

$$y = \frac{b^2+1}{a^2+b^2+ab+ac+bc} + \frac{b^2+1}{b^2+c^2+ab+ac+bc} \geq 4$$

$$z = \frac{c^2+1}{a^2+c^2+ab+ac+bc} + \frac{c^2+1}{b^2+c^2+ab+ac+bc} \geq 4$$

Suy ra $S = x + y + z \geq 12$. Dấu bằng xảy ra khi $a = b = c = \frac{1}{3}$

Vậy giá trị nhỏ nhất của S bằng 12 khi $a = b = c = \frac{1}{3}$.